

les har Udvalgets Flertal foreslaaet, at der efter § 21 indskydes to nye Paragrafer. Den ene af disse, der er betegnet som § a., indeholder dels en, som Udvalgets Flertal tror, hensigtsmæssig Forandring i det Bestaaende, nemlig, at Skolefondenes Virksomheds- og Regnskabsaar, som i Loven af 1856 er bestemt at skulle gaa fra 1ste Juli og til 30te Juni næste Aar, bliver sat lige med Statens Regnskabsaar, Finantsaaret fra 1ste April til 31te Marts. De andre to Stykker af Paragrafer indeholde Bestemmelser, som formentlig ere forbigeende i Loven, fordi de heller ikke ere af meget stor Betydning, men som dog høre herhen, thi naar man har skrevet i Loven af 1856, at der skal aarlig udarbejdes en Plan for Skolefondenes Virksomhed, og at Udarbejdelsen af denne Plan overdrages til Amtsskoleinspektorerne, men vi nu have Amtsskoleinspektorerne, saa bør det dog siges, hvem dette Arbejde herefter skal paahvile. Fremdeles er det Udvalget bekendt, at der gjøres nogle Vanskeligheder med at udbetale de faste aarlige Tilskud fra Statskassen til Skolefondene, saalænge de ikke bestemt kunne opgives. Det forekommer Udvalgets Flertal rimeligt, at de anvises, da de jo komme til Brug i det løbende Aar, efter de kalkulatoriske Overslag, og at den endelige Opgjørelse forbeholdes til Regnskabs Slutning. I den anden Paragraf, der er betegnet som § b., har Udvalgets Flertal foreslaaet, at det herefter skal paalægges Kirke- og Undervisningsministeriet at træffe Bestemmelser om, hvilke Læse- og Lærebøger der bør bruges i Forskolerne og Kommuneskolerne. Det har været Tilfældet her i Landet i tidligere Tid, at Regjeringen har taget sig varmere af dette, som ingenlunde er uvigtigt, end i de senere Aar. I de lærde Skoler er der en overordentlig stor Mangfoldighed af Læse- og Lærebøger, og der kan man ogsaa give større Frihed i saa Henseende, men jeg tror, at det gaar noget broget til paa Landet, og at det derfor vil være ønskeligt, at der ved Ministeriets Forsorg tilveiebringes Bøger, som kunne sælges for en meget billig Pris, naar de kjøbes i et større Antal Exemplarer. Der er ingen Grund til at overlade Kommunen Forsyningen med disse Bøger, da man ikke kan paalægge den at staa i noget meget betydeligt Forskud eller at sælge disse Bøger for den allerbilligste Pris. Jeg tror altsaa, det er i sin Orden, at Statens Mellemkomst her finder Sted, og at et Forskud, som for den enkelte private Mand kan være betydeligt, men som for Statskassen bliver en ren Bagatel, ikke negtes, for at disse Bøger og Apparater kunne sælges saa billigt som muligt. Med Apparater have vore Skoler, navnlig Landsbyskoler, saavidt jeg veed, hidtil været overmaade tarvelig forsynede. Jeg kan nu ikke negte, at jeg nok tror, man i vor Tid er noget tilbøielig til at tillægge disse Apparater, andre Steder i det Mindste, f. Ex. i Sværtrig, altsor

stor en Betydning. Saavidt jeg veed, have saadanne Apparater spillet en Rolle paa europæiske Udstillinger, og der var ogsaa en hel Del af dem fremstillet for saa Aar siden paa Udstillingen i Aarhus. Jeg siger, jeg tror nok, man er tilbøielig til at tillægge dem en altsor stor Betydning, ligesom man i vor Tid heller ikke sjældent tillægger Dekorationer og Apparater paa Theatrene næsten større Betydning end de Stykker, der opføres. Men disse Apparater ved Skolerne ere alligevel ikke uvigtige, de lette Læreren Arbeidet meget, og det bidrager til at klare Børnenes Begreber, naar man ved Billeder og andre Fremstillinger kan vise dem det, der tales om. Jeg har i sin Tid som Lærer i Geografi følt det overordentlig vanskeligt at gjøre kjøbenhavnske Børn, som have levet under smaa Forhold, begribeligt, hvorledes Jorden ser ud, hvilken Form den har, ja endog at beskrive Bjerge og Floder, Ting, som de aldrig i deres Hjem havde hørt Tale om, og som de havde meget ondt ved at forestille sig. Det Samme gjælder ogsaa om Dyr, Planter og desl. At saadanne Udsildninger findes ved Skolen, er nyttigt, og naar dette skal finde Sted, bør det heller ikke overlades den private Foretagelsesaaend alene, thi saa blive disse Ting dyrere, end de behøve at være. Jeg tror derfor det er billigt, at Regjeringen draager Omsoerg derfor, og at det ringe Forskud, som ogsaa der kan være at gjøre, paalægges Statskassen. Naturligvis skulle Vedkommende ikke have dem gratis, men de skulle have dem saa billigt som de kunne kjøbes. Naar man nu paa denne Maade sørger for Skolens materielle Fornødenheder, saa mener jeg ogsaa, at man med Billighed kan forlange, at Kommunerne forsyne de Børn, hvis Forældre ikke have Naad til at betale derfor, med Skolebøger og Materiale, og forsyne dem saaledes med Bøger, at de ikke blive tagne fra Børnene, naar disse ikke skulle bruge dem længer, eller at de ikke blot give dem Tilladelse til at bruge Bøgerne paa Skolen; thi det er af overordentlig Vigtighed, for at man kan opflamme og styrke Børnenes Lust til at læse og i det Hele faae dem til at interessere sig for Skolen, at de kunne have deres Bøger med i Hjemmet, og at de ere deres Eiendom. Jeg skal altsaa anbefale § 21, som den foreslaas ændret af Udvalget, saa vel som de to nye Paragrafer til Vedtagelse af Thinget.

Formanden: Den ærede Ordfører yttrede i sit Foredrag, at han paa Udvalgets Vegne ønskede at tage tilbage ikke Ændringsforslaget under Nr. 15, men en Del deraf. Det laaber sig ikke godt gjøre. Under Forhandlingen kan man vel tage Ændringsforslag tilbage, men ikke omdanne dem, og en partiel Tilbagetagen er en Omdannelse. Ved denne Leilighed kunde det vel ske uden Ulempe, men for Følgenes Skyld tror jeg, vi bør blive ved det i sig selv Korrekte og ved vor